

Haberler > Yazarlar > Hande FIRAT > 'Arka kapı' yeniden devrede

Hande Fırat

'Arka kapı' yeniden devrede

3 Mayıs 2019

Türk-Amerikan ilişkileri açısından Amerikalıların deyimiyle tarihi bir süreçten geçiliyor. Tarihi süreç tanımlamasını yapmalarının nedeni iki ülke arasındaki sorunlar. Yani S-400'ler, Suriye meselesi, İran yaptırımları, FETÖ, Türkiye'deki tutuklu ABD vatandaşları ve konsolosluk çalışanları, Halk Bankası...

Bu süreçte son dönemde karşılıklı yapılan resmi ziyaretler hız kazanmış durumda. Sorunlar büyük, süreç tarihi olduğu için resmi görüşmelerin dışında arka kapı diplomasisi yeniden devreye sokuldu. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın talimatı ve bilgisi dahilinde "**vize krizi ve rahip Brunson sorunu**" döneminde işlemiş olan yöntem yeniden ivme kazandı. O dönem arka kapı diplomasisini yürüten üst düzey isim, **Erdoğan**'ın bilgisiyle Hazine ve Maliye Bakanı **Berat Albayrak** ile Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**'ın ABD'ye yaptıkları ziyaretten hemen sonra Washington'a gitti. Pentagon, Dışişleri Bakanlığı ve Beyaz Saray'da Türkiye ile ilgili bürokratlarla bir araya geldi. Sivil toplum örgütleri ve gazetecilerle görüştü.

Görüşmenin ayrıntılarına geçmeden 2017 yılında başlayan arka kapı diplomasisine neden ihtiyaç duyulduğunu anlatalım. Resmi görüşmelerde her iki taraf da mesaj kaygısı ile hareket ediyor. Verilen mesajlar yeni sorunlara yol açabiliyor. Daha esnek bir havada geçen arka kapı diplomasisinin devreye sokulması bile “sorunları çözme” isteği ve kararlılığının bir göstergesi sayılıyor.

İşleyiş açısından ise arka kapı diplomasisi Cumhurbaşkanı'nın talimatı ile gerçekleşiyor. Washington temaslarının ardından görüşme detayları hem Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile hem de ilgili bakanlarla paylaşıldı.

Gelelim görüşmelerin içeriğine...

ÇÖZÜM GAYRETİ

Her iki tarafta da sorunları çözme isteği ve gayreti var. Ancak her iki taraf da sorunların büyüklüğünün farkında. Amerikalılar o yüzden masaya oturur oturmaz “**İlişkiler tarihi bir süreçten geçiyor**” ifadesini kullanıyor. Bu süreçte Türkiye “**müttefikliğin gereklerinin yerine getirilmesi**” ve “**tehdit dilinden uzaklaşılması**”na önem veriyor. Amerikalıların pozisyonunu ise “**her şeye rağmen**” Türkiye ile ilişkileri iyi tutmak istiyorlar şeklinde özetleyebiliriz.

YAKICI SORUN S-400

S-400'ler Amerikalı yetkililer tarafından “**yakıcı sorun**” olarak tanımlanıyor. Türkiye'ye yönelik tepkinin büyük bölümünü de bu başlık oluşturuyor. Görüşmelerde Türkiye'nin bu konuda bir esneme payının olup olmadığı soruldu. Türkiye bir esneme payının olmadığını, bir anlaşma imzalandığını ve süreci anlattı. Yani Türkiye Patriot almak istediği zaman ABD'nin bir ambargo uyguladığını, bakım adı altında Patriot'u çektiğini ve ABD'nin Türkiye'yi Rusya'ya ittiğini... Sağduyulu Amerikalılar süreci ve hatalarını kabul ediyorlar. Ancak S-400'ün parçasının Türkiye topraklarına girmesi durumunda CAATSA yaptırımlarının uygulamaya gireceğinin altını çiziyorlar. Bunun tek istisnası ABD Başkanı **Trump**'ın muafiyet önermesi, bunun senatoda oylanarak kabul edilmesi. Rusya iddiaları sebebiyle **Trump**'ın bu adımı atması beklenmiyor. Atsa bile senatoda Türkiye sempatisi açısından bakıldığında, sonucun yüzde 70 Türkiye aleyhine çıkabileceği belirtiliyor.

Ayrıca tüm görüşmelerde F-35'lerin ABD kurulduğundan beri en büyük silah angajmanı olduğu ifade edildi. Yani “**ABD bunu Türkiye için de başka ülke için de riske atmaz**” denildi.

ARA FORMÜL BULUNUR MU?

Edindiğim bilgiler çerçevesinde ve kaynaklarımla görüşmelerim neticesinde Türkiye sorunu öteleyebilir. NATO üyesi olan Türkiye “**S-400'lerle proje ortağı olduğu F-35'ler arasında teknik bir sorun olup olmadığının**” tespiti için komisyon kurulmasını sağlarsa S-400'lerin gelişi ertelenebilir. Bu süreçte Türkiye ekonomisi için gerekli adımları atar, atmaya çalışır.

BAŞLANGIÇ SURİYE İLE...

Arka kapı diplomasisinde ABD Suriye Özel Temsilcisi **James Jeffrey** ile de görüşme yapıldı. Başta **Jeffrey** olmak üzere ABD'li bürokratlara “**Suriye konusunda somut sonuç almak iki ülke ilişkilerinde yeni bir başlangıç olabilir, diğer sorunlar açısından esneklik getirebilir**” mesajı

verildi. **Jemrey**'nin Ankara'ya gelmesi arka kapı diplomasisinin işiemesi açısından önemli bir gösterge.

Teknik ve ayrıntılı görüşmeler sürüyor. Güvenli bölgenin coğrafi ihtiyaçlara göre bazı yerlerde 30 km, bazı yerlerde 20 km gibi farklılaşması, söz konusu bölgeden PYD'nin çıkması, ABD ve Türk askerlerinin birlikte konuşlanması üzerinde konuşulan maddeler.

NATO İDDİASI DOĞRU DEĞİL

Arka kapı görüşmelerinde Amerikalılara sorulan açık bir soru vardı. **“Türkiye’yi NATO’dan çıkarmak mı istiyorsunuz?”** Soruya açık yanıt verdiler... **“Asla böyle bir durum yok”** dediler.

Sonuçta Türk-ABD ilişkilerinde bir başarı hikâyesine ihtiyaç var. Başlangıç Suriye olur mu göreceğiz. Arka kapı diplomasisi ise sürecek...

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.